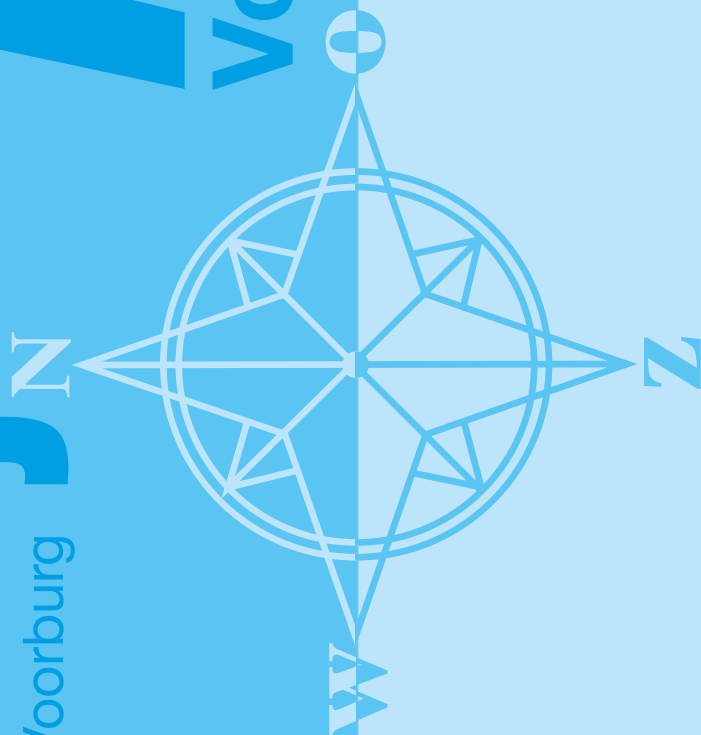


# Kerkwijze

Uitgave Protestantse Gemeente te Voorburg

## Voorburg



34<sup>e</sup> jaargang no. 2  
9 februari 2018

### In dit nummer o.a.:

- gemeentevergadering verkoop kerken
- Louis Cosman koninklijk onderscheiden
- meditatie en soepmaaltijden in de 40-dagentijd
- afscheid dr. Sabine Kramer van de Marktkirchengemeinde in Halle
- Actie Kerkbalans

## Kerkelijk Bureau

Bruijnings Ingenhoeslaan 2  
2273 KR VOORBURG  
Tel. 386.35.02  
E-mail: kerkelijkbureau@  
protestantsegemeentevoorburg.nl  
www.protestantsegemeentevoorburg.nl

Telefonisch bereikbaar/geopend:  
Maandag en donderdag  
van 9.00 tot 12.00 uur.

Enkele bank- en giro nummers:  
Bijdrage Kerkbalans en/of Giften:  
NL42 FVLB 0699641152 Protestantse  
Gemeente Voorburg

Bestelling collectebonnen:  
(€ 16,- per kaart)  
NL07 RABO 0365900516 Protestantse  
Gemeente Voorburg

Wilt u bij uw bestelling tevens  
de portokosten voldoen?  
De portokosten bedragen € 0,78  
voor 1 t/m 4 collectekaarten en voor  
5 t/m 12 collectekaarten € 1,56.  
Ook is het mogelijk de collectekaarten  
af te halen bij het Kerkelijk Bureau

Diaconie:  
NL27 INGB 0000261919 Protestantse  
Gemeente Voorburg

ZWO Werelddiaconaat:  
NL67 INGB 0009350778 Werkgroep  
ZWO Prot. Gem. Voorburg

Zending:  
NL96 INGB 0000001881 Zending Prot.  
Gem. Voorburg

## Kerk Wijzer

Administratie en bezorging:  
Zie bovenstaande gegevens bij het  
Kerkelijk Bureau.

Redactie:  
A.C. Bronsveld-Voerman  
H. Nauta  
P. Vink

E-mail:  
kwbronsveld@kpnmail.nl  
kwnauta2@outlook.com  
kerkwijzer@  
protestantsegemeentevoorburg.nl

Verzoek uw kopij in Word te e-mailen  
naar de 3 bovenstaande e-mailadressen.  
**Kopij voor het nummer van vrijdag  
16 maart moet uiterlijk donderdag  
8 maart vóór 17.00 uur worden  
ge-e-maild naar de redactieadressen.**

## Kerk Wijzer

Nieuwe abonneemen-  
ten kunnen worden aangemeld bij  
het Kerkelijk Bureau. Eenmaal per jaar  
krijgt u een verzoek om € 19,50 lees-  
geld te voldoen op rek.  
NL84 FVLB 0699741858,  
Administratie Voorburgs Kerkblad.  
Aan hen die buiten Voorburg wonen  
wordt per jaar € 26,50 extra aan por-  
tokosten in rekening gebracht.



# Kerkdiensten Rooster

## Zondag 11 februari

**Oude Kerk, Herenstraat**  
10.00 uur ds. H.M. Marchand  
19.00 uur ds. J. Henzen, Wateringen

**Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan**  
10.00 uur ds. E. van der Wolf-Kox

**Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen**  
10.30 uur Joodse leerverhalen uit het  
Chassidisme

**De Mantel**  
11.15 uur L. Smit

## Woensdag 14 februari

**De Mantel**  
*Aswoensdag, oecumenische viering*  
10.30 uur ds. H.M. Marchand  
en pastor P. Sas

## Zondag 18 februari, 1<sup>e</sup> zondag 40-dagentijd

**Oude Kerk, Herenstraat**  
10.00 uur ds. W.F. Schormans  
19.00 uur ds. J. Maasland,  
Scheveningen

**Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan**  
10.00 uur ds. J.T. van der Wolf

**Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen**  
12.00 uur Koffieconcert

**Kerkdienst voor doven, gebouw:  
Koningkerk**  
10.00 uur ds. J.T. van der Wolf

## Zondag 25 februari, 2<sup>e</sup> zondag 40-dagentijd

**Oude Kerk, Herenstraat**  
10.00 uur ds. H.M. Marchand  
19.00 uur ds. H.M. Marchand

**Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan**  
10.00 uur ds. E. van der Wolf-Kox

**Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen**  
10.30 uur ds. K. Bezemer

## Zondag 4 maart, 3<sup>e</sup> zondag 40-dagentijd

**Oude Kerk, Herenstraat**  
10.00 uur ds. B. Plaisier, Rijswijk  
19.00 uur ds. J.C. van Dongen,  
Den Haag

**Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan**  
10.00 uur ds. J.T. van der Wolf

**Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen**  
10.30 uur Hoeksteenlezing, L. Fijen

**Kerkdienst voor doven, gebouw:  
Koningkerk**  
10.00 uur ds. J.T. van der Wolf

## Zondag 11 maart, 4<sup>e</sup> zondag 40-dagentijd

**Oude Kerk, Herenstraat**  
10.00 uur ds. W.F. Schormans  
19.00 uur B. van 't Veer, dienst Raad  
van Kerken

**Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan**  
10.00 uur ds. K.H. Wigboldus

**Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen**  
10.30 uur geen dienst

**De Mantel**  
11.15 uur ds. W.F. Schormans

## Woensdag 14 maart, Biddag

**Oude Kerk, Herenstraat**  
19.00 uur ds. W.F. Schormans

## Wijkgemeente Martini

**Oude Kerk Herenstraat 77, 2271 CC Voorburg, tel. 3863220. Predikanten:** ds. W.F. Schormans, Parkweg 362, 2271 BK Voorburg, tel: 070-7520363, e-mail: wfschormans@hotmail.com en ds. H.M. Marchand, Parkweg 362, 2271 BK Voorburg, tel. 070-7520363, e-mail: hmmarchand@hotmail.com Contact: mw. D.M. Redelijkheid-Gerritse (voorzitter kerkenraad), e-mail: dirimaredelijkheid@xs4all.nl, tel. 06 1704 2180.  
Rek.nr. wijkkas: NL98 INGB 0000 6837 55 t.n.v. Wijk- kas Martinigemeente.  
Rek.nr. wijkdiaconie: NL49 INGB 0000 5470 91 t.n.v. Wijkdiaconie Martini Gemeente.  
Website: www.oudekerkvoorburg.nl

## Bij de diensten

### Zondag 11 februari, 6<sup>e</sup> zondag na Epifanie

In de komende week begint de Veer-  
tigdagentijd, waarin we ons voorbe-  
reiden op Pasen. De schriftlezingen  
vandaag zijn uit 2 Koningen 5 en Mar-  
cus 1: 39-45. Over de melaatse Naä-  
man die zijn heil in Israël komt zoe-

ken en vermeld staat van wat er van hem gevraagd wordt. En over de meelaatse man, die Jezus niet tevergeefs om hulp komt smeken. In deze dienst wordt alvast het veertigdagenproject geïntroduceerd. Voorganger is ds. Leneke Marchand.

**Zondag 18 februari,  
1<sup>e</sup> zondag van de 40 dagen**

Op deze zondag begint de Veertigdagen- of lijdensdij. We volgen de Heer op weg naar het kruis. We lezen Matteüs 4:1-11. Jezus wordt in de woestijn geleid en wordt daar verzocht door de duivel. Het is een geestelijke strijd die Jezus voert, Hij is gekomen om de grote mensenmoordenaar, de grote verleider te onttronen. Hij doet dat door te gehoorzamen aan God. Wat zijn de verleidingen, de verzoeken waartegen wij te strijden hebben? Ds. Giel Schormans is voorganger.

**Zondag 25 februari,  
2<sup>e</sup> zondag van de 40 dagen**

Op deze zondag lezen we traditiegetrouw de geschiedenis van de verheerlijking op de berg (Marcus 9: 2-10). Juist in de nabijheid van God, en in gezelschap van Torah (Mozes) en profeten (Elia), kijkt Jezus vooruit naar de lijdensweg naar Jeruzalem die voor Hem ligt. Verheerlijking betekent niet ontheven zijn aan moeiten en pijn, maar juist helder krijgen dat God op de weg van de gehoorzaamheid nabij is. Deze keer lezen we hierbij 1 Koningen 19: 9-18, over Elia die op de berg Horeb God ontmoet. Voorganger is ds. Leneke Marchand.

**Zondag 4 maart,  
3<sup>e</sup> zondag van de 40 dagen**

In de dienst van deze zondag zal voorgaan dr. B. Plaisier uit Rijswijk.

**Zondag 11 maart,  
4<sup>e</sup> zondag van de 40 dagen**

We lezen Johannes 6: 60-71. 'Willen jullie ook weggaan?' vraagt Jezus aan zijn leerlingen. Er is een verschil tussen meelopen en navolgen. Een grote groep volgelingen van Jezus keert Hem de rug toe na een in hun oren te stevige preek van Hem. Jezus vraagt zijn leerlingen: Blijf jij of sta je ook op het punt te gaan? Over deze vraag zal het in de verkondiging gaan. Ds. Giel Schormans is de voorganger.

Bij de kinderdienst is er Godly Play over "Gezichten van Christus: wonderen".

**Diensten in De Mantel**

Zondag 11 februari om 11.15 uur gaat dhr. Leendert Smit voor in de Manteldienst.

**Collectetoelichtingen**



De 1<sup>e</sup> collecte is altijd voor een diaconaal doel. De 2<sup>e</sup> collecte is alle data voor plaatselijke kerkelijke doeleinden zoals huisvesting, salarissen, organisatie e.d.

**11 februari Bijdrage aan diaconaal werk Protestantse Kerk in Nederland**

De Diaconie draagt jaarlijks een zgn. diaconaal quotum af aan de Protestantse Kerk in Nederland. De inkomsten uit het diaconaal quotum zijn bestemd voor diaconaal kerkenwerk, zoals diaconaal werk op provinciaal niveau, dienst in de samenleving en oecumene (het diaconale deel) en bovendien voor ondersteunende activiteiten die het diaconaal werk mogelijk maken, zoals communicatie en fondsenwerving, synodewerk en juridische zaken.

**18 februari Financiële nood**

De diaconie ondersteunt mensen die door allerlei oorzaken in financiële nood zijn gekomen. Ze hebben op alles al bezuinigd en kunnen toch niet rondkomen. Meestal gaat het om relatief kleine bedragen die toch net het verschil maken.

**25 februari Werelddiaconaat**

In 2018 ondersteunen wij drie projecten: Oeganda, JW-Support en Docenten voor Afrika. In Kampala, de hoofdstad van Oeganda, steunen we een burenhulpproject en een dagcentrum voor kinderen met een beperking. JW Support helpt de leefomstandigheden van kinderen en vrouwen in ontwikkelingslanden te verbeteren, met name in Bangladesh. De Stichting Docenten voor Afrika biedt financiële en niet-financiële hulp voor goed en inspirerend onderwijs aan kansarme kinderen in de townships van het Zuid-Afrikaanse Kaapstad. Medio februari verschijnt de 65<sup>e</sup> Voorburgse Samen-Delenkrant met recent nieuws over deze en andere projecten inclusief een financiële verantwoording over 2017. Van harte aanbevolen.

**4 maart Voorjaarszending**

Overall in West-Papoea zijn vrouwen actief betrokken bij de ontwikkeling van hun land en volk. Dat is hard nodig en zeker niet vanzelfsprekend in een maatschappij waar vrouwen traditioneel voorbestemd zijn tot een leven binnenshuis. Velen van hen zijn nauwelijks opgeleid. Het vormingscentrum P3W brengt daar verandering in. Vrouwen leren lezen en schrijven, volgen Bijbelstudies, krijgen praktijklessen over gezonde voeding of volgen een vakopleiding. Door de cursussen staan vrouwen sterker in hun schoenen. Bovendien nemen ze hun kennis en ervaring mee terug naar hun dorpen. Vaak richten ze daar een vrouwenvereniging op of starten ze lokale cursussen in hun kerk. Zo spelen steeds meer vrouwen een actieve rol in hun lokale gemeenschap en bouwen zo mee aan kerk en samenleving. En heel belangrijk: zij stimuleren ook hun dochters om naar school te gaan, zodat het werk in de volgende generaties doorgaat. Meer informatie op [www.kerkinactie.nl/40dagentijd](http://www.kerkinactie.nl/40dagentijd).

**11 maart Binnenlands Diaconaat**

Almere is een jonge stad waar sociale samenhang ontbreekt en veel armoede en werkloosheid voorkomen. Samen met andere kerken staat de Protestantse Kerk in Almere mensen in (financiële) nood bij met praktische hulp, waaronder een sociale supermarkt. Hier krijgen klanten niet een standaard voedselpakket, maar een persoonlijke pas om boodschappen te doen die aansluiten bij hun behoefte en gezinsgrootte. Ook is er een kleding-, meubel- en witgoedloket. Jaarlijks helpt de kerk hiermee tussen de 1300 en 1500 mensen. Al die verschillende activiteiten vinden plaats op zeven locaties verspreid over de stad. De kerken willen alles onderbrengen in één pand. Collecteert u mee voor dit sociale project en voor de inrichting van het nieuwe pand? Meer informatie op [www.kerkinactie.nl/40dagentijd](http://www.kerkinactie.nl/40dagentijd).

Woensdag 14 februari is er een oecumenische viering van Aswoensdag. Deze dienst vangt aan om 10.30 uur! Voorgangers zijn ds. L. Marchand en pastor P. Sas.

Zondag 11 maart om 11.15 uur gaat ds. Schormans voor. De lezing is dan uit Johannes 6: 60-71.

Ook mensen van buiten De Mantel zijn van harte welkom in deze diensten.

### Stagiair Regine Agterhuis

Van half februari tot en met juni is Regine Agterhuis in onze gemeente te vinden als stagiair. Ik werd vanuit de Protestantse Theologische Universiteit benaderd of ik haar wil begeleiden en dat doe ik graag. Voor Regine is dit een eerste stage in de opleiding tot gemeentepredikant. Hieronder stelt ze zichzelf voor. In de dienst van 18 februari vindt een kort moment plaats waarin ik Regine voorstel aan u als gemeente en waarin zij geheimhouding belooft. Ik twijfel er niet aan dat u haar hartelijk zult ontvangen! Het is mooi dat we als gemeente iets kunnen bijdragen aan de vorming van een nieuwe generatie predikanten.

*ds. Leneke Marchand*

### Even voorstellen

Beste gemeente, Mijn naam is Regine Agterhuis, ik ben 26 jaar en woon in Hattem. Ik ben eerstejaars masterstudent aan de Protestantse Theologische Universiteit in Amsterdam, waar ik de opleiding tot gemeentepredikant volg. Als onderdeel van die opleiding hoop ik de komende maanden in jullie midden een aantal opdrachten uit te voeren, onder andere in het pastoraat en de eredienst. Ook zal ik wat andere activiteiten in de gemeente bijwonen. Ik zie ernaar uit om binnenkort nader kennis te maken!

*Regine Agterhuis*

### Oecumenische Vesper 28 januari

Opeens was het raak. Vrouwlied en dochter Anna aan de andere kant van de wereld (het is soms oneerlijk verdeeld in de wereld, zie hieronder) en plotseling sloeg de griep toe. Klappertandend naar bed, ouders gebeld die de volgende dag voor de kinderen zorg droegen en dan de lastige afweging: kerkdiensten afbellen of niet, ben ik zondag weer opgeknapt? Zaterdag toch maar gedaan: de preekvoorzienster van de Marcuskerk in Den Haag gebeld, waar ik een avondmaalsdienst zou leiden. Gelukkig werd er snel een vervanger

gevonden. De oecumenische vesper kon ik ook niet leiden, ook dat werd opgelost. Maandag was ik er weer. Dinsdag was mijn vrouw er weer en toen voelde ik me natuurlijk pas echt beter. Allen die de griep nu hebben: beterschap gewenst!

*ds. Giel Schormans*

### Uit de pastorie

Van 25 januari tot en met 29 januari was ik met Anna in Kuala Lumpur, de hoofdstad van Maleisië, om daar mijn jongste broertje Hubert, zijn vrouw Tsu Ann en hun zoontje Ezra (voor het eerst) op te zoeken. Ezra is die zondag gedoopt in de Anglicaanse Kathedraal St. Mary's. Met Daniël, een vriend van Hubert en Tsu Ann, mocht ik doopgetuige zijn. We stonden naast hen en antwoordden met hen mee, toen hen de vragen werden gesteld of ze zich wilden afkeren van het kwaad en Christus aannemen. Een waardevolle markering van het feit dat je er als ouders niet alleen voor staat in de geloofsopvoeding. Tijdens de doopzitting legde pastor Tim ons uit dat je als doopgetuige een 'spiritual guide' mag zijn voor de dopeling, het kind biddend bij God mag brengen en af en toe eens een vraag mag stellen aan de ouders, om hen te stimuleren in hun leven met God.

Het was bijzonder om nu eens, al was het maar voor een paar dagen, te proeven van de wereld waarin Hubert en Tsu Ann leven. Kuala Lumpur is een enorme stad van 6 miljoen inwoners, waar overal gebouwd wordt. De wolkenkrabbers schieten er uit de grond. Her en der zie je nog een stukje kampong, de oorspronkelijke dorpsgewijze bewoning van het land. De bevolking bestaat voor ongeveer 70% uit "Malay", de oorspronkelijke Maleisische bevolking, die moslim is. Verder is er een grote en zeer ondernemende groep Chinezen, zijn er Indiërs (Hindu's), Nepalezen, etc. Het bouwen van tempels en gebedshuizen is voor andere religies verboden. De kerken en tempels die er staan dateren uit de koloniale tijd toen Engeland hier heer en meester was. De gemeente waar mijn broer lid van is, bestaat voor een groot deel uit Chinezen en westerlingen. Een moslim die belangstelling toont voor het christelijk geloof, of zich bekeert, riskeert zijn leven. Vorig jaar is in Kuala Lumpur een Chinese predikant van een kleine methodistische kerk ontvoerd en tot op de dag van vandaag niet teruggevonden. Hij werd

ervan beschuldigd moslims te willen bekeren, nadat hij zijn buurtgenoten had uitgenodigd voor een maaltijd met Kerst. Een Kerkproeverij, waarmee hij zijn eigen leven riskeerde. Het maakte indruk op me om broeders en zusters te ontmoeten, die in een moslimland en omringd door verschillende religies, moedig en vrolijk hun Heer volgen en het goede voor hun stad zoeken. Met hen zijn wij op weg naar het hemelse Jeruzalem, waar de volken hun schatten zullen binnendragen.

*ds. Leneke Marchand*

### Niet bereikbaar

Van 26 februari tot en met 4 maart hebben wij als gezin vakantie. In geval van nood kunt u contact opnemen met ouderling Judy van Engeldorp Gastelaars, die u kan doorverwijzen naar een dienstdoend predikant.

*ds. Giel Schormans,  
ds. Leneke Marchand*

### Samen eten in De Voorhof

De eerstvolgende maaltijden zijn op dinsdagavond 13 en 27 februari en 11 maart. Een gezellige maaltijd met mensen van binnen en buiten de kerk, waarbij het elkaar ontmoeten centraal staat. Nieuwe gasten worden van harte uitgenodigd. U krijgt voor € 7,50 een driegangenmenu, inloop 17.15 uur, de maaltijd begint om 17.45 uur. U kunt zich aanmelden tot de zaterdag vóór de maaltijd bij Lenne Versteeg, tel. 3998393, e-mail lenneversteeg@ziggo.nl of Janny van der Heide, tel. 3861534, e-mail jannyvanderheide@versatel.nl. Voor inlichtingen Gerda van der Hoeven, tel. 3872066, e-mail gerdavdhoeven@hotmail.com.

### Koffieochtend

Op 5 maart bent u weer welkom voor koffie, thee, lekkers en gesprek in De Voorhof.

### Giften

De wijkdiaconie heeft ontvangen € 25,- (B) via Els Schippers en € 50,- (dJ) via ds. Schormans.

### Louis Cosman koninklijk onderscheiden

Op zondagochtend 14 januari ontving de heer L. (Louis) Cosman uit Voorburg een koninklijke onderscheiding. Hij is benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Burgemeester Klaas Tigelaar verraste de heer Cosman na de kerkdienst in de Oude Kerk in Voorburg.

## De Mol

*'Mollen! Die zijn nergens goed voor, daar kun je maar beter een mantel van maken, een mollenmantel!' 'Ja, of je stopt het gat aan het oppervlak van de aarde dicht met een fles, dat vinden ze niet fijn. Of natuurlijk gewoon gif, dan is het met die molshopen ook zo gedaan.'*



*De stemming zit er lekker in tijdens het rondetafelgesprek dat ik heb met bewoners van het verpleeghuis. Inzet is de poëziebundel "Om een zin" van hofpredikant Carel ter Linden, die hij in 2008 publiceerde. We hebben met elkaar al een aantal gedichten doorgenomen, waaronder 'Scheveningen'. Dat lokte verhalen uit over de plek waar ieder vandaan kwam en de geuren die daarmee verbonden waren: die van vis, bos of bergen. En nu zijn we dan toe aan Ter Lindens gedicht 'De mol'. De herkenning is groot: een mol leeft in het donker, is blind, graaft ondergrondse gangen en ruïneert je tuin. Ja, dat is de mol die we allemaal kennen. Maar in de laatste regels van datzelfde gedicht gebeurt dan toch iets heel onverwachts. We lezen ze samen:*

*'Maar weet de mens die hier zijn tuin beziet  
dan zelf vanwaar hij komt, waarom hij leeft?  
Misschien dat ook iets hogers hem omgeeft.  
Alleen, zijn blinde ogen zien het niet.'*

*Aan tafel valt het ineens stil. Wie net nog met bravoure een boude mening ventileerde, voelt nu feilloos aan dat hier plots iets is neergelegd van een andere orde. De mol die zojuist nog de vijand was die vernietigd moest worden, zijn wij nu ineens zelf. Zijn wij wellicht ook wezens die, blind, het hogere waar wij door omgeven zijn, niet zien?*

*Een paar dagen later is het zover: goed voorbereid schuiven de bewoners aan bij het literair concert dat ds. Ter Linden met pianiste Mirjam Karres in het huis verzorgt. Als een ware voordrachtskunstenaar leest hij op gedragen toon voor uit eigen werk. De bij de gedichten speciaal gekozen klassieke muziek vormt een aangename afwisseling en maakt dat gaandeweg een sfeer van 'rust, nabijheid en lafenis' gecreëerd wordt. Sommige aanwezigen sluiten de ogen en laten zich meevoeren naar een wereld die mijlener verwijderd is van die waarin ze dagelijks verkeren. Anderen gesticuleren, als waren ze dirigent. Weer anderen strekken hun hand uit naar de dichter of roepen zonder gêne wat ze op dat moment ervaren: 'Mooi!'*

*Zelf hoor ik de dominee uit zijn gedicht 'Om een zin' zeggen:*

*'Ik zoek in de taal der gewenning  
het grondwoord van het begin.'*

*Dat is precies wat hier gebeurt, denk ik bij mezelf. De taal die we gewend zijn met elkaar te spreken, wordt hier, op deze bijzondere ochtend in het verpleeghuis, opengebroken. De woorden krijgen een andere, verrassende klank, en worden ontvangen als waren zij nieuw. Fris en onaangetast door al te veelvuldig gebruik. Grondig als het begin, en vol van betekenis.*

*Ook 'De mol' komt voorbij. 'Dit gedicht gaat over een dier' is het enige dat ds. Ter Linden daarbij vermeldt. Zoals het een echte dichter betaamt, laat hij de duiding van zijn werk liever aan zijn gehoor over.*

*Barbara Zwaan,  
geestelijk verzorger*

De heer Cosman heeft sinds 1996 vele vrijwilligersgerstaken verricht voor de Protestantse Gemeente Voorburg (PGV). De heer Cosman is onder andere secretaris van het College van Diaconen geweest. Verder is hij een echte verbinder. Hij heeft een voorname rol gespeeld bij de fusie van de Gereformeerde Kerken in Voorburg en de Hervormde Kerk in Voorburg tot de Protestantse Gemeente Voorburg in de beginjaren van deze eeuw. Datzelfde geldt ook voor het fusieproces tussen de wijkgemeenten Oude Kerk en Opstandingskerk vanaf 2011.

## Rustoord

Verder begeleidde de heer Cosman het proces van de verkoop van de grond van het voormalige verzorgingshuis Rustoord (eigendom van de diaconie PGV) aan de aankopende partijen. Met vasthoudendheid maar ook met creativiteit en een groot uithoudingsvermogen is hij gedurende vele jaren vanuit de diaconie de vertegenwoordigende onderhandelingspartner geweest in dit proces.

## Orgelconcerten

Verder was hij betrokken bij de jaarlijkse vakantieweek voor senioren. Naast zijn taken voor de kerk is hij voorzitter van de stichting Orgelconcerten Oude Kerk Voorburg. De heer Cosman is een van de drijvende en enthousiaste krachten van de stichting. Ieder jaar organiseert hij met veel inzet concerten in de Oude Kerk. Door de inzet van de decorandus is het koororgel in 2011 gerenoveerd en is er een vleugel aangeschaft.

## 40-dagenproject

Na Aswoensdag op 14 februari begint de 40-dagentijd. Vanuit een lange traditie een tijd van voorbereiden op Pasen, maar ook van inkeer, matiging en vasten. In dat kader is er ook dit jaar weer gekozen voor een doel om extra voor te collecteren bij de uitgang na de kerkdiensten op de zondagen in deze periode t/m de paasmorgen-dienst.

Dit jaar is gekozen voor een project van de Stichting Kids in Kenia, waar Dick en Anja Hagedooren al een aantal jaren de drijvende krachten achter zijn. Als leden van onze wijk zijn contacten met hen ontstaan, die tot deze keus hebben geleid. In de dienst van 11 februari wordt een korte toelichting gegeven op het project en op 11 maart zal tijdens het koffiedrinken in De Voorhof door hen meer uitleg worden gegeven, met actuele beelden n.a.v. hun dan recente bezoek

# DE VOS VERF

Voor hoogwaardige lak, muurverf en plamuur

Voor professioneel advies



BIJ KONINKLIJKE BESCHIKKING  
HOFLEVERANCIER

WWW.DEVOSVERF.NL/070 347 36 31



telefoon: 070 386 42 45  
www.agterdenbosch.nl

## FA. A. H. KERKHOF & ZN.

van 1892

BEGRAFENIS – CREMATIEVERZORGING

diverse rouwcentra – telefoon 3451676

FAMILIEONTVANGKAMER en KANTOOR:

Groot Hertoginnelaan 227 – Den Haag

 DAMENDRUKKERS

www.damendrukkers.nl

aan Kenia. Ook in de komende "Rond de Oude Kerk" kunt u er meer over lezen.

In een van de armste gebieden van Kenia helpt de Stichting met de opbouw van schoollokalen, drinkwater- en sanitaire voorzieningen. Ook wordt een aantal studiebeurzen en microkredieten verstrekt.

De opbrengst van onze 40-dagencollecten willen we laten besteden aan de aanschaf van schoolmeubilair voor 2 lokalen, voor 80 à 100! leerlingen. Van harte hopen we dat deze actie op uw steun mag rekenen. Ook de rekening van de wijkdiaconie Martinigemeente staat daar natuurlijk voor open: NL 49 INGB 0000 5470 91. Omdat "Wilde Ganzen" dit project ondersteunt, wordt elke euro die u geeft, aangevuld met 50 cent!

### Kruiswegstaties in de 40-dagentijd

Zoals al een aantal jaren gebruikelijk kunt u op de zondagen van deze periode links van de ingang van de kerk afbeeldingen van een kruiswegstatie bekijken. Daarmee wordt u gewezen op het bijzondere karakter van deze tijd. Ook biedt het u een gelegenheid om zicht te krijgen op de vele vorm-

gevingen van de kruisweg vanuit de diverse stromingen in de kunstgeschiedenis en kunstvormen die zijn toegepast. Er is steeds een korte toelichting bij geschreven.

Op de zaterdagen 24 en 31 maart wordt weer een grotere expositie verzorgd. Als u hierbij wilt assisteren, neemt u dan contact op met Cor Hoek, chhoek@ziggo.nl of tel. 4151115.

## Wijkgemeente De Open Hof

**Koningkerk** Br. Ingenhoeslaan 4, 2273 KR Voorburg, tel. 3866876. Pred.: ds. J. van der Wolf, Laan van Haagvliet 19, 2271 XL Voorburg, tel. 2128279 e-mail: jtvandervolf@gmail.com en ds. E. van der Wolf-Kox, Laan van Haagvliet 19, 2271 XL, Voorburg, tel. 2128279 e-mail: evanderwolfkox@gmail.com Scriba: mw. R. Dröge-Bouwers, Einddorpstraat 25, 2271 VS Voorburg, tel. 3861611, e-mail: secretariaat@deopenhofvoorburg.nl Rek. Nr. Wijkkas NL30 INGB 0007235874. Rek. Nr. Wijkdiaconie NL95 INGB 0008034372. Website: www.deopenhofvoorburg.nl

### Bij de kerkdiensten Zondag 11 februari

Opnieuw een themadienst in het teken van het leven waar je naar verlangt. Wij verlangen naar grote din-

gen: vrede en recht, meer geloof en van betekenis zijn. Maar, moet het allemaal zo 'zwaar'? Je mag toch ook genieten? "Eet je brood met vreugde, drink met een vrolijk hart je wijn. God ziet alles wat je doet allang met welbehagen aan" zegt de Prediker in hoofdstuk 9: 7. Over genieten – en waarom dat soms zo moeilijk is – gaat het in deze kerkdienst waarin ds. Els van der Wolf voorgaat.

### Zondag 18 februari

Op deze eerste zondag van de Veertigdagentijd is Marcus 1: 12-15 aan de orde. We lezen daar dat Jezus veertig dagen in de woestijn verblijft, waar hij door Satan op de proef wordt gesteld. Opmerkelijk is dat er staat dat Jezus te midden van de wilde dieren leefde en dat engelen voor hem zorgden (Marcus 1: 13). De stijl van de gekozen liederen is dit keer wat anders dan anders want de muzikale begeleiding is in handen van onze eigen band onder leiding van Jeroen Bosman. Ds. Jan van der Wolf is de voorganger.

### Zondag 25 februari

Vandaag lezen we mee met de kinderen van de nevendienst. Zij volgen een nieuwe methode van het Nederlands Bijbelgenootschap, Bijbel Basics

genaamd. Thema voor de Veertigdagentijd is 'zaaien en groeien.' In de kerk zien we de route naar Pasen verbeeld op een grote poster die de kinderen steeds meenemen naar de nevendienst. Vandaag lezen we Leviticus 25: 1-13 over de regel om de grond een jaar te laten rusten. Wat heeft zo'n regel ons te zeggen bij alles waar we zo hard aan werken? Ds. Els van der Wolf gaat voor.

### Zondag 4 maart

Ook op deze derde zondag in de Veertigdagentijd lezen we een verhaal over 'zaaien en groeien'. Vandaag lezen we Matteüs 13: 1-9 en 18-23, waarin het gaat over de gelijkenis van het zaad dat op verschillende soorten grond valt. Ds. Jan van der Wolf gaat voor.

### Zondag 11 maart

Vandaag gaat ds. Klaas Wigboldus, oud-predikant van de Koningkerk, weer bij ons voor. Fijn dat hij ook zo verbonden blijft met onze geloofs-gemeenschap.

### Aswoensdag, begin van de Veertigdagentijd

Op Aswoensdag, 14 februari, begint de Veertigdagentijd. In de Rooms-katholieke traditie wordt die ingeluid met een indringende viering, waarmee de toon gezet wordt voor een tijd van bezinning en inkeer. Daarbij ontvang je als kerkganger ook een askruisje, want 'Stof ben je en tot stof zul je weerkeren.' In Zorgcentrum De Mantel is er op die dag om 10.30 uur een oecumenische viering waarin pastor Paul Sas en ds. Leneke Marchand voorgaan. Ook als je niet bent verbonden met De Mantel ben je van harte welkom in deze viering.

### Stiltemeditatie in de Veertigdagentijd

Iedere dinsdagochtend in de Veertigdagentijd van 9.30-10.00 uur (ruimte open vanaf 9.15 uur) is er een stiltemeditatie in de Koningkerk of de Verrezen Christus Kerk (Voorburg-West), onder leiding van ds. Els van der Wolf. Zie meer, verderop in deze KerkWijzer.

### Zondagavond 11 februari 20-30-groep

Op zondagavond 11 februari komt de 20-30-groep weer bij elkaar voor een maaltijd en een goed gesprek, over genieten van het leven. Meer info: ds. Els.

### Ochtendbijbelkring 14 februari

Op woensdagochtend 14 februari is

er weer Bijbelkring o.l.v. ds. Els. We lezen Jakobus 4: 1-12. Van 10.00 tot 11.30 uur met een kopje koffie/thee en ruimte voor ontmoeting.

### Leeskring Halik

Op 21 februari (Koningkerk; 20.00 uur) komt de Leeskring over het boek "Ik wil dat jij bent" van Halik weer bij elkaar. Deze kring wordt begeleid door ds. Jan van der Wolf.

### Wij gedenken

#### Wijke Marritje de Vries-Muller

Op 6 januari overleed Wijke Marritje de Vries-Muller. Wil de Vries werd de laatste weken van haar leven verpleegd in zorgcentrum Sammersbrug in Den Haag. Daarvoor woonde ze vele jaren aan de Jan Mulderstraat 173. 95 jaar geleden werd zij geboren als dochter van de smid van Sloterdijk. Haar ouderlijk huis stond naast de Petruskerk. Tot haar huwelijk was zij leerkracht in de eerste twee klassen van de lagere school, waarbij zij oog had voor de behoeften van ieder kind. Wil was een vriendelijke en zorgzame vrouw. Samen met haar man Henk, die vier geleden overleed, was zij een actief lid van de Vaste Burchtkerk en later van de Koningkerk. Ze hoorde bij de kleine cantorij van de Vaste Burchtkerk en was actief in de Vrouwenbond en deed ook bezoekwerk. Het echtpaar De Vries had geen kinderen. Wil was uitermate dankbaar voor de steun die zij ontving van haar neef Gerrit Gardenier, zijn vrouw Alison en hun vier zonen. Op de rouwbrief stond een tekst uit Johannes 15: 9 "Gij hebt Mij niet uitverkoren, maar ik heb U uitverkoren". Op 16 januari was er in de Koningkerk een dankdienst voor haar leven, die geleid werd door ds. Jan van der Wolf. Daarna is zij begraven op de begraafplaats van de Petruskerk in Sloterdijk. We leven mee met de familie, ook uit Nieuw-Zeeland, en vrienden die haar zullen missen.

#### Ariaantje Steenbergen-Troost

Op 8 januari overleed na een kort ziekbed Ariaantje Steenbergen-Troost, 96 jaar oud. Zij was net als haar man afkomstig uit Meppel. Door zijn werk kwamen zij in Voorburg terecht, eerst aan het Westeinde, later aan het Van Halewijnplein. Ze kregen een dochter en twee zoons en leefden mee in de Koningkerk. Adrie Steenbergen was een krachtige en sociale vrouw. In 1978 overleed haar man om wie zij veel zorgen heeft gehad. Mw. Steenbergen richtte zich actief op haar omgeving. Zij deed met veel plezier vrijwilligerswerk in Nieuw

Heeswijk, zij hield ervan om iets voor te dragen en zij kon met allerlei mensen opschieten. Nieuw Heeswijk werd uiteindelijk ook haar thuis totdat zij door de afbraak van het verzorgingshuis noodgedwongen naar Schoorwijk in Leidschendam verhuisde. De Bijbeltekst van Adrie Steenbergen was Psalm 139: 5 "Gij omgeeft mij van achteren en van voren en Gij legt uw hand op mij." In dat vertrouwen leefde en stierf zij. Op 16 januari vond de begrafenis plaats na een dankdienst onder leiding van ds. Els van der Wolf in de aula van de Oosterbegraafplaats. We zongen onder andere het lied 'Wat zijn de goede vruchten die groeien aan de Geest?', als beeld bij haar leven. Onze gedachten gaan uit naar ieder die haar zal missen, in het bijzonder de kinderen en kleinkinderen.

### Ter afsluiting

Twee coupletten uit een lied voor de Veertigdagentijd (Ld 536)

*Alles wat over ons geschreven is gaat Gij volbrengen in de veertig dagen; de tien geboden en de veertig slagen, dit hele leven dat geen leven is.*

*Gij onderhoudt de vlam van ons bestaan.*

*Aan U, o Heer, ontleent het brood zijn leven.*

*Ons is een loflied in de mond gegeven, sinds Gij de weg van 't offer zijt gegaan.*

Hartelijke groet,

ds. Jan en Els van der Wolf-Kox

### Vergaderingen

Het dagelijks bestuur vergadert op 6 maart en de kerkenraad op 20 maart in een van de zalen van de Koningkerk.

### Soepmaaltijden met bezinning in de 40-dagentijd

In de 40-dagentijd hebben we in de Koningkerk en de Verrezen Christuskerk een aantal jaren gezamenlijk soepmaaltijden gehouden met in aansluiting daarop een avondgebed. Dit jaar keren we terug naar de soepmaaltijden met bezinning, zoals we die voorheen hadden. Het thema tijdens alle soepmaaltijden is 'onvoor-

*Jesus zegt: De belangrijkste onder jullie zal jullie dienaar zijn.*

*Matteüs 23: 1-12*

waardelijke liefde': moeders, vaders, verzorgers en grootouders in alle delen van de wereld die zich inzetten voor hun (klein)kinderen en zo de ruggengraat van de samenleving vormen.

We starten de soepmaaltijden om 18.00 uur met een welkom, een lied en een gebed. Na de soep lezen we een Bijbeltekst en staan daar heel kort bij stil. We zingen nog een lied, eten fruit en collecteren voor gevluchte moeders en hun kinderen in de opvangkampen van Libanon. We sluiten af met een slotgedachte of gedicht en zingen nog een laatste lied.

U bent allen van harte uitgenodigd om bij deze soepmaaltijden aanwezig te zijn. Het is niet alleen een gezellig samenzijn met mensen vanuit twee verschillende kerken, maar ook even stilstaan tijdens de 40-dagentijd. Even weg van de dagelijkse dingen, luisteren naar een lied, gebed en lezing en ondertussen een maaltijd nuttigen. Het geldt dat u daarmee uitspaart kan dan ten goede komen aan het noodhulpproject in Libanon. We hopen u te zien!

#### Data en plaatsen:

Dinsdag 20 februari, Koningkerk  
Woensdag 28 februari,  
Verrezen Christus-kerk  
Dinsdag 6 maart, Koningkerk  
Woensdag 14 maart,  
Verrezen Christus-kerk  
Dinsdag 20 maart, Koningkerk

Opgeven kan via een mail aan [claartje@devrijeruimte.org](mailto:claartje@devrijeruimte.org) of via de lijst die vanaf zondag 11 februari in beide kerken zal liggen.

*Claartje van der Grinten,  
lid werkgroep oecumene*

#### Christelijke meditatie

Op donderdagavond 1 maart is er weer de maandelijkse bijeenkomst christelijke meditatie. Een uur van stilte en gebed, meestal rond een Bijbeltekst. We komen bij elkaar in de jongerenruimte van de kerk van 19.30-20.30 uur, o.l.v. ds. Els. Je hoeft geen lid van de kerk te zijn of erva-

*Toen Simeon het kind Jezus zag,  
loofde hij God met de woorden: Nu  
laat u, Heer, uw dienaar in vrede  
heengaan. Want met eigen ogen heb ik  
de redding gezien die u bewerkt hebt  
ten overstaan van alle volken.*

*Lucas 2: 22-38*

ring te hebben om mee te doen. We komen steeds de eerste donderdag van de maand samen. Welkom!

## Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen

Vrijzinnig Centrum "De Hoeksteen", Rozenboomlaan 119, 2274 HK Voorburg, tel. 3863413. Vooranger: mevr. ds. K. Bezemer, Floris Vesterlaan 23, 2343 RV Oegstgeest, tel. 071-5320438. Secretaris: dhr. J. Jager, Rozenboomlaan 139, 2274 HK Voorburg, tel. 0620617539.

#### Zondag 11 februari

10.30 uur Joodse leerverhalen uit het Chassidisme

Vorbereiding: Katrijne Bezemer, Ria Stoop en Marijke van Proosdij.

Met zang van Julia Bronkhorst.

Op deze zondag staan verhalen uit het chassidisme centraal. De chassidim vormden een groepering binnen het Oost-Europese Jodendom. Behalve door dans en muziek zijn zij bekend geworden vanwege hun spitse, humoristische leerverhalen. Martin Buber was een groot verzamelaar van teksten uit deze traditie. De verhalen die op de ochtend centraal staan worden omlijst met Joodse muziek en dia-beelden.

Iedereen welkom, toegang vrij.

#### Zondag 18 februari

12.00 uur Koffieconcert

Het leven van Kurt Weill in songs, verhaal en beeld.

Aukelien van Hoytema, zang en Carel Schweig, piano.

Entree: € 7,-; voor Hoeksteenleden en -vrienden € 5,-; incl. koffie/thee.



Kurt Weill was één van de interessantste componisten van de 20<sup>e</sup> eeuw. Hij was zeer veelzijdig (zijn repertoire varieert van religieus, klassiek, cabaret, absurdistisch tot musical en filmmuziek) en hij maakte deel uit van de cultureel zeer opwindende en roerige Berlijnse periode tussen de twee we-

reldoorlogen in, maar ook van het Amerika tijdens de tweede wereldoorlog en vlak daarna.

In haar Kurt Weill-programma vertelt Aukelien van Hoytema over deze boeiende persoonlijkheden en over hun belangrijke bijdrage aan muziek en theater in het kader van hun leven in die roerige tijden, uitgaande van een aantal door haar gezongen liederen.

Uiteraard zijn daar een aantal liederen bij uit de "Dreigroschenoper" en andere liederen.

#### Zondag 25 februari

10.30 uur ds. K. Bezemer

Thema: Zorg voor onze leefomgeving  
Organist Albert van der Haven  
Hoeksteenkoor o.l.v. Frits Muusse  
Lieder van het koor:

Wachet auf ruft uns die Stimme,

Nicolai/Pepping

Lob und Preis den Herrn,

J. S. Bach

Many and great (Dacota hymne),

J. Renville

#### Zondag 4 maart

10.30 uur Hoeksteenlezing

Leven met de dood.

Spreker Leo Fijen.

Entree: € 7,-; aan de zaal voor Hoeksteenleden en -vrienden € 5,-; voor leden van de bibliotheek online via Ideal € 5,50; incl. koffie/thee.



Leven met de dood, dat is de titel van deze lezing door Leo Fijen. Vorig jaar nam deze goede verteller ons mee op ontdek-

kingstocht naar de monnik in onszelf, vandaag vertelt hij over zijn eigen ervaringen met de dood. In zijn werk met reportages over rampen en drama's, maar vooral vanuit zijn eigen leven met de verhalen over het sterven van zijn ouders. En zijn boodschap is helder: durf stil te staan bij het afscheid en ervaar daardoor nog meer het geschenk van het leven.

*Deze lezing wordt georganiseerd in samenwerking met de Bibliotheek aan de Vliet en vindt plaats in het Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen, Rozenboomlaan 119, Voorburg.*

#### Kringen en film

Dinsdag 15 februari

15.00 tot 17.00 uur filmmiddag

Op donderdag 15 februari bekijken we de film *Eline Vere* deel II die gebaseerd is op het gelijknamige boek



van Louis Couperus. De film speelt eind 19<sup>e</sup> eeuw in de kring van de gegoede burgers van Den Haag met haar regels en conventies. De hoofdpersoon in de film, Eline Vere, is een jonge en knappe vrouw die probeert in deze omgeving haar geluk te vinden. Maar haar wereld is te beperkend voor haar dromen en voor een vrijgevochten leven. (Regisseur Harry Kùmel met Monique van de Ven, Marinanne Basler, Thom Hoffman). Toegang vrij.

### **Donderdag 1 maart**

*10.30 uur OntMoeting*

Op elke eerste donderdag van de maand is er gelegenheid om bekenden en onbekenden in de koffieruimte te ontmoeten. U hoeft zich niet op te geven maar kunt zo binnenlopen.

### **Donderdag 8 maart**

*19.45 uur Avondkring*

*Overdenkingen van meester Eckhart*  
Meester Eckhart is een middeleeuws mysticus die weer zeer in de belangstelling staat. Diverse geschriften en preken van hem zijn opnieuw uitgegeven. Daarin komen vraagstukken naar voren over religie in het dagelijks leven, de eigen zoektocht naar het Zelf en de verbinding met God. Eckhart schrijft heel sprankelend en direct en sluit aan bij het moderne levensgevoel waarin mensen een individuele zoektocht willen maken.

Leiding: drs. Katrijne Bezemer. Kosten: Voor leden en vrienden van De Hoeksteen: geen; voor anderen € 15,- voor vier bijeenkomsten. Opgave bij Katrijne Bezemer tel. 071-320438/kbezemer@iroka.nl

### **Dinsdag 13 maart**

*14.00 uur Griekse leeskring*

Inl. T. Spruijt tel. 3472807.

U bent van harte welkom op onze bijeenkomsten.

Hartelijke groet,

*Simon van Proosdij*

## **Algemene Kerkenraad**

### **Uit de vergadering van de Algemene Kerkenraad (AK) van 18 januari**

In 2018 vergadert de AK in de Koningkerk.

De voorzitter opent de vergadering met het lezen van 1 Colossenzen 3: 12-17 en gaat voor in gebed. Speciaal welkom

en felicitaties zijn er voor Louis Cosman omdat hij koninklijk is onderscheiden voor het vele werk wat hij voor de kerk in Voorburg heeft gedaan.

De begrotingen voor 2018 van de PGV en van de Diaconie zijn, na ter inzage te zijn gelegd in de gemeente, definitief vastgesteld.

Het tijdspad van het nieuwe beleidsplan van de PGV is besproken. De concept-plannen van het College van Diaconen en het College van Kerkrentmeesters worden in de maart vergadering van de AK besproken zodat in de mei vergadering het beleidsplan voorlopig kan worden vastgesteld. Daarna zal de gemeente opnieuw gehoord worden.

Louis Cosman informeerde de AK over de stand van zaken inzake de verkoop kerken.

Opnieuw is de optie tot koop verlengd tot nader orde. In de week na de AK vergadering blijkt de verkoop van de kerken toch in een vergevorderd stadium te komen. Op een gemeenteavond wil de AK u hier verder over inlichten. Zie de uitnodiging voor de gemeenteavond hieronder.

Er is gesproken welke mogelijkheden er zijn voor een lichtere vorm van de AK. In de praktijk wordt het steeds moeilijker AK leden te vinden. Het moderamen zal dit punt meenemen bij een voorstel tot herziening van de plaatselijke regeling.

Voor 2018 is de samenstelling van de AK: naast de voorzitter Carel de Villeneuve en de secretaris Anneke Vader zijn vanuit de wijkgemeente De Open Hof vertegenwoordigd ds. Jan, Bruun Feijen, Hans Lensen en vacature voor een diaken en ouderling. Vanuit de wijkgemeente Martini zijn afgevaardigd ds. Giel, Ronald Schippers, Cor Hoek, Gerda van der Hoeven en Dirma Redelijkheid.

Mijn termijn als secretaris AK loopt in juni af. Er komt dus halverwege dit jaar een vacature voor secretaris AK. Geïnteresseerden kunnen mij benaderen voor inlichtingen over deze vacature.

De volgende vergadering van de AK is 15 maart in de Wigbolduszaal van de Koningkerk. De agenda kunt u opvragen via [secretaris@protestantsegemeentevoorburg.nl](mailto:secretaris@protestantsegemeentevoorburg.nl)

Met vriendelijke groet,

*Anneke Vader*  
*secretaris Algemene Kerkenraad*

### **Uitnodiging gemeenteavond over voorgenomen besluit verkoop Fonteinkerk en Opstandingskerk**

De Algemene Kerkenraad (AK) van de Protestantse Gemeente Voorburg nodigt de leden van de gemeente uit voor een gemeenteavond op woensdag 21 februari om 20.00 uur in de Koningkerk. Op deze gemeenteavond wil de AK de gemeente horen over het voorgenomen besluit de Fonteinkerk en de Opstandingskerk te verkopen aan Wibaut projectontwikkeling. De projectcommissie Verkoop Kerken is via Reliplan al langere tijd in gesprek met deze partij en met de gemeente Leidschendam-Voorburg.

Wibaut projectontwikkeling heeft voor de Fonteinkerk een prachtig ontwerp gemaakt voor bouw van appartementen in de kerk en op de plaats van de Spreng. Voor de Opstandingskerk is men in gesprek met diverse gegadigden waaronder een kinderdagverblijf.

Tijdens de gemeenteavond geeft Wibaut een uitgebreide toelichting over haar plannen. Zie ook hun website [www.wibaut.nl](http://www.wibaut.nl)

De Algemene Kerkenraad is met de projectcommissie Verkoop Kerken van mening dat dit een unieke kans is om beide kerken te verkopen. Wij horen graag uw mening hierover op 21 februari. U bent van harte uitgenodigd!

Met vriendelijke groet,

*Anneke Vader*  
*secretaris Algemene Kerkenraad*

## **Diaconie**

### **Vanuit het College van Diaconen (CvD)**

Op zondag 14 januari is ondergetekende herbevestigd als diaken en zet daarmee ook het voorzitterschap van het CvD voort. Tevens werd afscheid genomen van een aantal ambtsdragers, waaronder de secretaris van het CvD, Louis Cosman. Gedurende een periode van meer dan 20 jaar heeft hij met grote inzet de gebruikelijke secretariële taken nauwgezet uitgevoerd. Daarbij heeft hij ook in de fusieprocessen van Hervormd en Gereformeerd Voorburg en van de wijkgemeenten Oude Kerk en Opstandingskerk met visie en zijn wil tot samenwerken bijgedragen tot het succes van de nieuw ontstane organisaties.

Taken met een bredere maatschappelijke verantwoordelijkheid richten zich op het zeer langdurige proces van de verkoop van de diaconale grond van Rustoord, waarvan vorig jaar dankzij zijn grote vasthoudende inzet de eerste financiële resultaten zichtbaar werden. Bij de vakantieweken voor senioren en invaliden was hij actief betrokken evenals bij het overleg tussen de kerken voor de begeleiding van statushouders. Daarnaast is en blijft hij, in opdracht van de Algemene Kerkenraad nog betrokken bij de verkoop van twee kerkgebouwen (zie elders in dit blad). De Stichting Orgelconcerten Voorburg en Oude Kerk Muzikaal mochten ook op zijn enthousiaste betrokkenheid rekenen. Het is dan ook vanuit al deze gelegingen een groot genoegen geweest om hem voor te dragen voor een koinklijke onderscheiding. Burgemeester Klaas Tigelaar verraste Louis met recht dan ook met een benoeming tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Het CvD richt zich op hetgeen ons in 2018 te doen staat en dat is toch wel weer een hele lijst. Daarbij moet helaas worden opgemerkt dat de vacature van het secretariaat nog niet is vervuld. Dat betekent dus een extra inzet voor de huidige leden. Ook in de wijk-diaconie hebben meer mensen hun ambtstermijn beëindigd – onder dank voor hun werkzaamheden en continuering als diaconaal medewerker – dan er nieuwe diakenen zijn bevestigd. Mag ik ook langs deze weg nog eens laten weten dat er mooi werk ligt te wachten en dat hulp en versterking echt dringend nodig is! Met nieuwe financiële middelen en mogelijkheden kan de wijkdiaconie en het CvD belangrijk werk verrichten voor de kerkelijke wijkgemeenten. Ook in een breder maatschappelijk perspectief bezien zijn we in staat om in ondersteunende zin vorm te geven aan onze diaconale en evangelische opdracht. Het is echt een mooie taak om daaraan te mogen en kunnen bijdragen. Van harte hoop ik dat deze oproep tot verder contact mag leiden.

*Cor Hoek,  
voorzitter College van Diakenen  
chhoek@ziggo.nl*

## Gift

In december ontvingen wij een gift van € 600,- van NN. Wij zijn de gever daar zeer erkentelijk voor. Wij hebben de gift bestemd voor de kerstgiftenactie van de Diaconie waardoor mensen met een kleine beurs met de Kerst ook iets extra's te besteden hadden.

Namens het College van Diakenen

*Atte Roskam,  
penningmeester*

## Kerkrentmeesters

### Actie Kerkbalans

We vragen uw aandacht voor het volgende.

Zoals u misschien wel weet wordt naar heel veel gemeenteleden een e-mail gestuurd met de vraag om de toezegging voor de actie kerkbalans digitaal te doen. Heel veel gemeenteleden zijn het in de loop van het afgelopen jaar ook gaan gebruiken. Dit is heel fijn en scheelt veel werk.

Maar nu is er een probleem. De e-mailadressen die van @gmail.nl gebruik maken hebben de mail van het kerkelijk bureau in de spam ontvangen. Hierdoor denkt u dat u geen mail heeft gekregen omdat u dit niet verwacht. Wilt u zo vriendelijk zijn dit na te gaan en alsnog uw toezegging in te vullen? Alvast heel vriendelijk dank

*De kerkbalans commissie*

## Kerkelijke berichten

### Stil worden bij de kruiswoorden van Jezus

De Veertigdagentijd is een periode van bezinning en inkeer. Bij 'inkeer' past ook stilte. Daarom is er in deze Veertigdagentijd iedere week op dinsdagmorgen een korte stiltemeditatie volgens de klassieke kloostertraditie van 'lectio divina', goddelijke lezing. In vier stappen word je uitgenodigd je te verdiepen in een Bijbelwoord. Stap 1 is 'lectio', de lezing van een woord van Jezus. Stap 2 is 'meditatio', je mediteert op dat woord, je herkaut het als het ware. Stap 3 is 'oratio', je bidt tot God. Stap 4 is 'contemplatio', stil zijn voor Gods aangezicht.

Hoe moet je je dat concreet voorstellen? Vanaf 9.15 uur is de stilte ruimte open, er klinkt zachte muziek, je bent welkom. Om 9.30 uur beginnen we met het aansteken van de kaars. We zoeken een houding van stilte en ontvankelijkheid. In het hart van de bijeenkomsten klinkt steeds één van de kruiswoorden van Jezus, met daarna stilte die je vult met persoonlijke meditatie en gebed. De bijeenkomst eindigt met een zegenbede, ruimte om kort te delen wat je ontvangen hebt en een lied uit Taizé. Om 10.00 uur gaat ieder zijns weegs.

De bijeenkomsten worden afwisselend in de Verrezen Christus Kerk (Voorburg-West, Fonteijnenburglaan) en de Koningkerk gehouden, onder leiding van ds. Els van der Wolf. De bijeenkomsten zijn los te volgen, maar wie iedere week komt, zal merken dat de beleving intenser wordt. Je hoeft geen lid van een kerk te zijn of ervaring te hebben met mediteren om mee te doen. Info: evanderwolfkox@gmail.com

### Data en plaatsen:

Dinsdagmorgen 20 februari in de Koningkerk

Dinsdagmorgen 27 februari in de Verrezen-Christus-kerk

Dinsdagmorgen 6 maart in de Koningkerk

Dinsdagmorgen 13 maart in de Verrezen-Christus-kerk

Dinsdagmorgen 20 maart in de Koningkerk

Dinsdagmorgen 27 maart in de Verrezen-Christus-kerk

*ds. Els van der Wolf*

### Afscheid van dr. Sabine Kramer

Op zondag 7 januari nam dr. Sabine Kramer afscheid als pfarlerin van de Marktkirchengemeinde in Halle (Saale). Zij is benoemd tot Directrice des Predigerseminars der Evangelischen Kirche in Wittenberg. Joke Duyndam, Shirley Hofland en ondergetekende, Hans Biermans, waren bij het afscheid aanwezig als leden van de werkgroep Halle.

De feestelijke Gottesdienst stond geheel in het teken van Sabines afscheid. Na afloop zong de Kantorei, begeleid door een ca. 15-koppig orkest, vanaf de orgelgalerij het "Ehre sei dir Gott, gesungen", het openingskoor uit deel V van het Weinachtsatorium van J.S. Bach. De schitterende uitvoering leverde hen een ovationeel applaus door een afgeladen volle Marktkirche op!

Hierna begon de afscheidsreceptie in de Getraudenkapelle, waar niet alleen veel gemeenteleden, maar ook diverse hoogwaardigheidsbekleders aanwezig waren. Naast voormalige Pfarrer was daar ook aanwezig de Regionalbischof, dr. Johann Schneider, die nog even naar ons toekwam om de werkgroep Halle speciaal te bedanken voor haar afvaardiging. Sabine was heel erg verrast en pinkte

zelfs even een traantje weg, toen wij haar begroetten! Nadat de voorzitter van de kerkenraad haar had toegeproken, waarbij haar een complete set stola's in de liturgische kleuren als geschenk van de Hallenser Kirche werd aangeboden, was Voorburg aan de beurt.



Joke had een uitstekende speech voorbereid (in onberispelijk Duits!) en na haar toespraak mocht ik Sabine namens de Protestantse Gemeente Voorburg een schitterende litho van Chagall aanbieden. Daarbij gaf ik een korte (symbolische) uitleg, zoals die door Gert van Maanen was geschreven. Sabine heeft gezegd, dat die litho een ereplaatsje zal krijgen in haar werkkamer en heeft meerdere malen erop aangedrongen haar dank (en groeten) aan iedereen over te brengen. Ze was duidelijk gerodert!

*Hans Biermans*

### Godly Play Vertellingen voorjaar 2018 in Voorburg

Dit is het derde jaar dat het Godly Play team Voorburg verder gaat met maandelijkse vertellingen te houden bij de kinder(neven)dienst van de Martini en de Open Hof gemeente. Voor 2017 kunnen we terugzien op een serie van 22 verhalen via de Godly Play vertelmethode. Het leeuwendeel is voor de kinderen van de kindernevendienst verteld (20 keer). Daarnaast hebben we verhalen verteld in de Leidraad (Leidschenveen) voor de woensdag-seniorengroep (18 personen) en voor de vrouwenkring in de Koningkerk (15 personen). Het is enorm leuk te zien dat de kinderen heel goed luisteren, enthousiast zijn over de verhalen en goed meedoen. We hebben zelfs afgelopen keren in de Martinigemeente de groep moeten splitsen, omdat deze met zoveel kinderen te groot werd. De verwerking doen we nu voortaan in de kleine zaal waar de kinderen

na afloop van de dienst opgehaald kunnen worden. Daarmee kunnen we dan twee keer het verhaal vertellen en hebben we wat meer tijd voor de verwerking. Bij de reguliere kinder(neven)diensten komen de kinderen wel terug naar de kerk aan het einde van de kerkdienst. Voor meer informatie zie ook <https://www.facebook.com/KindernevendienstVoorburgGemeentededeOpenHof/>

In de Open Hof zijn de kinderen van de kindernevendienst ook erg enthousiast over de verhalen van Godly Play. Door het tastbare materiaal gaan de verhalen, ook voor de jongere kinderen, leven. We zijn met een kleine groep kinderen, maar dit belet ons niet om de verwondering met elkaar te delen. Dit levert mooie en waardevolle gesprekken op.

### Het Bijbelverhaal splendorwijs verteld



Het Bijbelverhaal wordt op een spelende manier verteld en biedt ruimte aan de kinderen om zelf te ontdekken en zich zelf te verwonderen over wat ze horen, zien, voelen en zelfs ruiken. Naderhand mogen ze met het materiaal spelen. Om nieuwe verhalen te kunnen blijven vertellen hebben we onlangs weer nieuw materiaal aangeschaft uit de St. Michaelsworkshop in Engeland. Het gaat om de verhalen: 'de ark en de tempel' en 'de ark en de ontmoetingstent'. De tempel is momenteel te zien in de vitrine in De Voorhof van de Oude Kerk.

Waar gaan de verhalen van 'de ark en de ontmoetingstent' en 'de ark en de tempel' over?

Toen God de tien woorden gaf aan de mensen, vertelde God waar deze verbondsteksten bewaard moesten worden. Op hun trektocht bewaarden de mensen de herinnering aan de Sinaï, door de tabernakel en de ontmoetingstent mee te nemen. Het tabernakelcomplex omvatte de ark met de verbondstekst (de tien woorden) en de ontmoetingstent. Koning David zette de ontmoetingstent en de ark op binnen de muren van Jeruzalem. Hij wilde een huis voor God bouwen, een tempel, maar via de profeet Nathan vertelde God aan David dat zijn zoon de tempel zou bouwen (2 Sam. 7, 1 kronieken 17).

Met vriendelijke groet, namens Godly Play team Voorburg

*Irma Nieuwenhuis*

Meer informatie: [www.protestantse-gemeentevoorburg.nl](http://www.protestantse-gemeentevoorburg.nl)

Godly Play team Voorburg:

Contactpersonen:

Oude Kerk: Irma Nieuwenhuis, tel. 06-28525218

Koningkerk: Annette Hendriks, tel. 06-22933879

Geertje van Essen, Anita Neuteboom

### Kalender voorjaar 2018

In de Oude Kerk, Martinigemeente

14 jan	De doop
4 feb	De goede herder en de tafel
11 mrt	Gezichten van Christus, wonderen
8 apr	Gezichten van Christus, wonderen
13 mei	Geheimenis van Pinksteren

In de Koningkerk, gemeente De Open Hof

21 jan	De doop
18 feb	Geheimenis van Pasen
15 apr	Liturgische kalender
20 mei	Geheimenis van Pinksteren
17 juni	Jozef of Daniël

### Start Kids Praise

Binnenkort start een nieuw initiatief in de regio Den Haag: Kids Praise middagen. Hier mogen kinderen zingen, dansen en plezier maken, om God te eren en over Hem te leren. Kinderen zingen liedjes over en voor God en worden begeleid door de Mazzelband. Deze band bestaat uit gemotiveerde jongeren die al volop aan het oefenen zijn. Het belooft een leuk kinderfeest te worden!

Er zijn kerken waar maar een klein aantal kinderen is. De bedoeling is om ze bij elkaar te brengen en samen blijdschap te ervaren: de blijdschap van het zingen voor God en het samen geloven. Maar het is ook voor kinderen die nog niet zoveel weten over God en Jezus. De Kids Praise is voor alle kinderen uit de regio Den Haag van 3 tot 12 jaar. Papa's, mama's, opa's, oma's, burens enzovoort, iedereen is van harte welkom! Gratis toegang.

We beginnen zondag 18 februari. Tijd 16.00-17.00 uur. In de Kruisheuvelkerk, Burgemeester Roeringlaan 6, Leidschendam. Vlakbij winkelcentrum Leidsenhage (goed bereikbaar met tram 6, tram 2 en bus 46). Het streven is om 1x per maand een Kids Praise te houden. Tot aan de zomer zijn de volgende data gepland: 15 april, 13 mei en 17 juni. Steeds om 16.00 uur in de

Kruisheuvelkerk, Leidschendam. Noteer de data in je agenda!  
Voor meer informatie kunt u bellen: Rianke Verschoor (070) 320 06 86 of mailen: mazzelkids@outlook.com

### **Cursus Theologische Vorming voor Geïnteresseerden (TVG Den Haag e.o.)**

#### *Een ontdekkingsreis door de wereld van geloof en Bijbel.*

Op zaterdag 7 april organiseren we voor iedereen die meer over deze TVG cursus wil weten een informatie ochtend in Den Haag in de zalen van Eltheto.

Zou je weleens wat meer willen weten over de Bijbel. Hoe zit die Bijbel in elkaar en hoe zit het met het oude en nieuwe testament? Wat is de geschiedenis van de kerk en waarom zijn er in de loop van de tijd allerlei dogma's ontstaan? Wat betekent dat eigenlijk? Welke vragen kom je tegen bij ethiek en filosofie? En hoe zit het met al die variaties in de liturgie in de verschillende kerken? Deze en nog veel meer vragen komen aan de orde in de cursus Theologische Vorming voor geïnteresseerden (TVG).

De cursus behandelt breed de verschillende aspecten van de theologie, zoals wereldgodsdiensten (Islam, Hindoeïsme, Boeddhisme) en niet-westerse theologie, d.w.z. hoe kijken mensen in Afrika, Latijns Amerika, Ethiopië, India en China vanuit hun eigen tradities aan tegen God en Jezus Christus. Ook het Jodendom en Spiritualiteit zullen je vast inspireren. Vragen rond kerk en samenleving komen ook aan de orde. Maar de meeste aandacht gaat toch uit naar de verhalen in het oude en nieuwe testament.

Misschien schrikt het woord Theologie wel af. Dat is niet nodig: 'Theologie' wil alleen maar zeggen dat we met elkaar onder leiding van deskundige docenten nadenken over godsdienst en de betekenis van het (Christelijk) geloof. Veel cursisten hebben dit ervaren als een verrassende ontdekkingsreis. De traditie is veel meer gevarieerd dan vaak wordt gedacht. En onder deelnemers kom je mensen tegen van heel verschillende achtergrond. Dat levert onderling boeiende gesprekken op. De docenten komen uit Den Haag en omstreken en hebben ook een verschillende achtergrond.

Iedereen is welkom op de cursus ongeacht leeftijd, achtergrond, opleiding en wel of geen godsdienst of geloof. De cursus duurt drie jaar en wordt in Den Haag in de zalen van de Bethlehemkerk gegeven. Elk cursusjaar omvat 29 weken met per bijeen-

komst twee lessen van vijf kwartier. Je tekent je per jaar in en kunt kiezen tussen de woensdagavond of de donderdagmiddag (afhankelijk van het aantal inschrijvingen). Aan het eind van de cursus krijg je een certificaat.

Nieuwsgierig? Kom dan naar de informatie dag op zaterdag 7 april van 10.00 tot 14.00 uur in de zalen van Eltheto in de Bethlehemkerk aan het Azaleaplein in Den Haag. Vanaf het station bereikbaar met lijn 3 richting Loosduinen. Om 9.30 uur staat de koffie klaar. Laat even weten als u komt: Mail of bel hiervoor naar de secretaris: Annemarie van Duijn: w.van.duyn1@kpnplanet.nl, tel. 071-4073566. Wegens het succes verleden jaar gaat er ook dit jaar in juni weer een 4-daagse Zomerschool georganiseerd worden. Ook hierover is er informatie op de infodag of bij de secretaris.

### **Plaatselijke berichten**

#### **Prot. Christelijke Ouderen Bond (PCOB)**

De afdeling Leidschendam-Voorburg houdt de eerstvolgende contactbijeenkomst op dinsdag 13 februari in de Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan 2 te Voorburg, aanvang 14.00 uur.

De heer Van der Laan, pastoraal medewerker van de Badkapel in Scheveningen geeft dan een lezing.

U bent allen van harte welkom.

*J. Carton*

#### **Oecumenisch Vrouwenwerk Vertrouwen**

De eerstvolgende Vrouw en Geloof ochtend wordt gehouden op woensdag 21 februari in De Hoeksteen, Rozenboomlaan 119, Voorburg (bereikbaar met bus 45 en 46). De inleidster die ochtend is ds. Willemijn van Dijk. Zij zal vanuit haar invalshoek het onderwerp "Vertrouwen" bespreken. De afgelopen maanden beleefden de aanwezige dames met elkaar heel goede woensdagochtenden. Het is interessant dat elke inleidster het onderwerp vanuit haar eigen invalshoek kan belichten. Ook deze ochtend wordt vast en zeker een bijzondere. Vanaf 9.45 uur staat de koffie klaar, de inleidster begint om 10.00 uur en de ochtend wordt om 11.30 uur afgesloten. Ieder is van harte welkom. Informatie bij Plony Korving, p.korving@outlook.com of Marianne Pompert, pompertmarianne@gmail.com

### **Muzikale berichten**

#### **Lunchconcert**

Als u van liederen en opera's houdt bent u op zondag 25 februari bij een lunchconcert op het juiste adres. Als u met die muziek nog niet eerder hebt kennis gemaakt is het lunchconcert misschien een goede gelegenheid om in een informele sfeer wat meer ervaringen op te doen. Op die zondag is de mezzosopraat Rosina Fabius namelijk onze gast. Zij zingt - begeleid door Andrew Wright - liederen van Schubert en Wolf en aria's uit bekende opera's van Mozart en Rossini.

#### *Rosina Fabius*

Rosina Fabius komt uit een muzikale familie. Haar Engelse oma Margot Wright was componiste en pianiste en haar ouders zijn cellist en altvioliste. Rosina speelde al vanaf haar vierde jaar cello en piano in huiselijke kring. Toen zij veertien jaar oud was ontdekte zij haar talent voor zingen en besloot ze dat zij operazangeres wilde worden. Na de middelbare school ging zij studeren bij Henny Diemer aan het Utrechts Conservatorium waar zij in 2013 met succes haar Bachelor of Music afsloot. Tijdens haar Master of Music studeerde Rosina aan de Universität für Musik und Darstellende Kunst Wien (MDW) bij Prof. Claudia Visca en Prof. Gabriele Fontana. Begin 2016 sloot zij haar studie aan het conservatorium af en zette zij haar ontwikkeling voort onder begeleiding van sopraan Rosemary Joshua.



#### *Welkom*

De praktische informatie rond de lunchconcerten zal u intussen waarschijnlijk wel bekend zijn: We beginnen om 12.00 uur en de toegang is gratis. Vooraf kunt u een boterham mee eten, na het concert is er ter dekking van de onkosten een vrijwillige inzameling én een versnapering om nog gezellig na te praten na het concert.

Meer informatie over de lunchconcerten vindt u op [www.deopenhof.nl](http://www.deopenhof.nl)

voorborg.nl/lunchconcerten. Voelt u vrij om mensen over de concerten te vertellen en/of hen gezellig mee te nemen. Welkom!

Rita Bakker  
Werkgroep lunchconcerten  
Wijkgemeente De Open Hof

## Overige berichten

### Nieuw: magazine Petrus

*De kerk als vindplaats van geloof, hoop en liefde: dat staat centraal in het nieuwe ledenmagazine Petrus van de Protestantse Kerk. Het magazine feestelijk gelanceerd in het Thomastheater in Amsterdam.*

In *Petrus* leest u kleine en grote verhalen over mensen en lokale protestantse kerken in heel Nederland. Verhalen over hoe samen kerkzijn mensen troost, hoop en zin geeft. Hoe nieuwe initiatieven als Kliederkerk of pioniersplekken voor nieuw elan zorgen. Hoe mensen soms twijfelen en toch blijven zoeken. Hoe de kerk hulp biedt aan mensen in nood. *Petrus* komt vier keer per jaar uit en wordt uitgegeven door de Protestantse Kerk.

### Gevarieerd

De eerste *Petrus* biedt meteen een gevarieerd aanbod aan verhalen. Zo gaan de Amsterdamse dominees Paul Visser (Noorderkerk) en Rob Visser (Binnenwaai, IJburg) in gesprek met zeezeiler Henk de Velde. Piet en Janny Sjonger vertellen wat zij hebben meegemaakt in hun vijftig jaar als kosterschepaar van de kerk in Friens (FR). Verschillende mensen komen aan het woord over wat zij geloven en wat zij zoeken in de kerk. In Almere geeft de kerk een kijkje achter de schermen van de sociale supermarkt. Ook voor ontspanning is plek in het blad. Zo kunnen lezers een stadswandeling door Dordrecht maken, koken met Petrus en krijgen ze tips voor kerken om te overnachten. Een abonnement op het magazine is gratis.

### 40-dagentijdskalender

Op 14 februari start de Veertigdagentijd, een tijd van bezinning en inkeer: stilstaan bij het lijden van Jezus én bij het lijden van onze naasten, dichtbij en ver weg. De 40-dagentijdskalender kan u daarbij helpen: de kalender biedt elke dag een gedachte, gedicht, Bijbeltekst of nadenker. Het

thema van deze 40-dagentijd is 'Onvoorwaardelijke liefde'. Dit thema stelt moeders, vaders, verzorgers en grootouders in alle delen van de wereld centraal. Door hun inzet krijgen hun kinderen en hun gemeenschap nieuwe hoop en kracht. Te bestellen voor € 4,- via [protestantsekerk.nl/webwinkel.ICH](http://protestantsekerk.nl/webwinkel.ICH)

### 40-dagentijdscampagne Kerk in Actie

Een moeder wil maar één ding voor haar kind: een veilige plek om op te groeien, en een goede toekomst. Deze onvoorwaardelijke liefde staat centraal in de 40-dagentijdscampagne van Kerk in Actie. De campagne staat stil bij moeders, vaders, verzorgers én grootouders in alle delen van de wereld die kinderen én hun gemeenschap nieuwe hoop en kracht geven. Als gemeente kunt u hen helpen door mee te doen met de 40-dagentijdscampagne. Hoe dat kan leest u op [kerkinactie.nl/40dagentijd](http://kerkinactie.nl/40dagentijd)

### The Passion naar de Bijlmer

Op 29 maart vindt de achtste editie van The Passion plaats, met het thema 'Ik zie jou'. De eigentijdse muzikale vertolking van het verhaal over het lijden en sterven van Jezus vindt dit jaar plaats in Amsterdam Zuidoost, dat vijftig jaar bestaat. Een rauw, maar troostrijk verhaal tegen de achtergrond van een wijk die bekend is met verdriet en tegenslag, maar ook met wederopbouw en veerkracht. The Passion wil dit jaar een verhaal brengen dat gaat over omzien naar elkaar. ([thepassion.nl](http://thepassion.nl))

### Oproep Amsterdam te volgen

De Wereldraad van Kerken roept kerken over de hele wereld op zich aan te sluiten bij de viering van het 70-jarig jubileum in Amsterdam. Op 23 augustus 2018 organiseert de Protestantse Kerk in Nederland in samenwerking met de Raad van Kerken een pelgrimstocht door de hoofdstad met aansluitend een viering in de Nieuwe Kerk ter herinnering aan de eerste assemblee van de Wereldraad. De Wereldraad heeft nu andere kerken verzocht zich daarbij aan te sluiten met vieringen in het eigen land, 'liefst op 23 augustus, aansluitend bij de opening van de eerste assemblee in Amsterdam en de oprichting van de Wereldraad van Kerken'.

### Jaarvergadering 2018 Federatie van Diaconieën

De jaarvergadering 2018 van de Federatie van Diaconieën vindt plaats op zaterdag 17 maart in congres- en ver-

gadercentrum De Schakel in Nijkerk, Oranjelaan 10, 3862 CX Nijkerk.

Het centrale thema is *Het diaconaat als gezicht van de kerk*. Dr. René de Reuver, scriba van de generale synode van de Protestantse Kerk in Nederland leidt het onderwerp in en geeft tips&tricks voor de diaconale gemeente.

De jaarvergadering vangt aan om 10.30 uur (inloop vanaf 10.00 uur) en wordt om 12.30 uur afgesloten met een lunch. De bijeenkomst is vrij toegankelijk voor alle geïnteresseerden. De Schakel ligt op 2 minuten lopen van het NS-station en beschikt over ruime gratis parkeergelegenheid. Aanmelden en inlichtingen bij: J. Kapteyn, secretaris Federatie van Diaconieën, tel. 0715892315, e-mail: [info@federatie-diaconie.com](mailto:info@federatie-diaconie.com)

### Filmpjes Wereldraad

De Wereldraad van Kerken is begonnen met het uitzenden van korte filmpjes, waarin onderdelen van het werk naar voren worden gebracht. Onder de titel 'The WCC Talk Show' zijn er sinds 9 oktober inmiddels zes filmpjes geplaatst. Olav Fykse Tveit vertelt over zijn reizen in het kader van de oecumene. Dr. Clare Amos gaat in op interreligieuze relaties. En zo zijn er meer filmpjes opgenomen waarvan de meeste een lengte hebben van ongeveer zes minuten.

Diverse filmpjes geven een toelichting op het programma. De filmpjes zijn opgenomen tijdens een bijeenkomst waarin veertig professionals vanuit diverse continenten een toelichting hebben gegeven op hun werkzaamheden. Zo komt het kinderprogramma aan de orde en de solidariteit met de Palestijnse christenen.

Het tot nu toe laatste filmpje gaat over de geplande nieuwbouw die onder de naam 'Green Village' het licht zal zien, een ambitieus bouwplan op de grond van de Wereldraad van Kerken. 'Een belangrijk project voor Geneve, en voor de Wereldraad', legt Elaine Dykes, financieel directeur van de WCC uit. Dykes verwacht dat de spade in 2019 in de grond gaat en dat het ongeveer tien jaar duurt totdat alle plannen zijn gerealiseerd.

---

*Paulus schreef: Laat u leiden door de Geest. De vrucht van de Geest is liefde, vrede en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing.*  
Galaten 5: 16-18, 22-23

## Reformatiewandeling in Den Haag

*Vrijwilligersorganisatie Het Gilde heeft met de Houtrustkerk een 'ont-hullende' wandeling uitgezet door het centrum, in het spoor van Martin Luther. De gids voert je langs vergeten hofjes, verstopte muren en laat je in de Grote Kerk een geuzenlied zingen.*

In het kader van het Lutherjaar was er al van alles – lezingen, magazines, bier – maar nog geen tour door Den Haag. Predikant Karl van Klaveren van de Houtrustkerk en gids Robert van Venetië staken de koppen bij elkaar. 'En we waren er zo uit', zegt Van Venetië. Er zijn in Den Haag genoeg plekken te vinden waar 'het' zich heeft afgespeeld.

Al zou het wel een tijd duren voordat er 'luthers' werd gepreekt. 'Dat was pas vanaf 1599, toen nog in het geheim in een schuilkerk aan de Poten.' Door giften uit Duitsland kon er in 1759 aan de Lutherse Burgwal (voorheen Zusterstraat) een kerk worden gebouwd op de grond die ooit aan het Elisabethklooster toebehoorde. Die kloosters in Den Haag, dat is nog een verhaal apart, daarover later meer in de wandeling.

Van Venetië wijst naar het dak van het monumentale gebouw dat iets achter de rooilijn van de andere panden staat. Windzwanen draaien mee met de stevige bries in de stad. 'De zwaan is het symbool van de lutheranen.' Hij citeert de woorden van de Praagse priester Johannes Hus, die hij in 1415 sprak voor hij de brandstapel op moest wegens kritiek op de kerk: 'Jullie braden nu een gans [Hus], maar over honderd jaar staat een witte zwaan op die u het zwijgen niet kan opleggen.' Dat wordt uitgelegd als voorspelling van de komst van de Reformatie.

## Martelen

We lopen over de Laan, ooit Zusterlaan, waar nonnen van de kloosters wandelden. Van Venetië laat een afbeelding zien uit 1560, Den Haag in vogelvlucht. In kleuren is aangegeven waar kloosters stonden. Dat zijn

*Er zijn verschillende gaven, maar er is één Geest; er zijn verschillende dienende taken, maar er is één Heer; er zijn verschillende nitingen van bijzondere kracht, maar het is één God die ze allemaal en bij iedereen teweegbrengt.*

*1 Korintiërs 12: 3-13*

er nogal wat: behalve Sint Elisabeth, waren dat het Maria-, Agnieten- en Barbaraklooster. Het laatste stond op de hoek van de Van Assendelftstraat en het Westeinde. Er is niets meer van behouden, maar er gebeurden akelige dingen. 'De grootinquisiteur ondervroeg "kettters" in het Barbaraklooster. Er werd ook gemarteld.' Met een beetje verbeelding kun je gekrijs horen.

In de Grote Kerk hangt een eerbetoon aan zo'n martelaar. De zon schijnt uitbundig door het gebrandschilderde raam, zodat de kleuren je betoveren. Het is Jan de Bakker, de priester die zich afzette tegen het pauselijke gezag, de aflaat, biecht en het celibaat. Hij werd in 1525 in Den Haag ter dood veroordeeld en was de eerste martelaar van de Noordelijke Nederlanden. 'Ik ga u voor, broeders', waren zijn laatste woorden.

## Geuzenlied

Tijdens de rondleiding wordt er ook wat van de deelnemers verwacht. 'In de kerk zingen we een geuzenlied en gezang 471, gemaakt door pater Jan Brugman.' Marieke Stoel van de Houtrustkerk zal het orgel bespelen. Brugman was in de vijftiende eeuw bekend door zijn preken die vijf uur konden duren. Inderdaad: praten als...

Om bij te komen, is er daarna een koffiepauze bij Zebedeüs naast de Grote Kerk. Van Venetië: 'Ik kan wel uren praten over dit stuk van de binnestad, maar dat valt buiten deze wandeling.' Op verzoek vertelt hij toch iets over de vele markten die in de zestiende eeuw in Den Haag werden gehouden. De deelnemers krijgen een afbeelding van de Varkensmarkt, waar je op de achtergrond de Haagse Toren ziet staan. Op die markt liggen dus allemaal dode varkens. 'Ja, de Voedsel- en Warenautoriteit bestond niet.'

We gaan weer in de benen voor de verrassende finale van de tour. Een deurtje in de Parkstraat met 'Rusthof' voert naar een paradijselijk hofje, dat u zeker moet zien. En iets verderop staat het laatste overblijfsel van het dominicanenklooster. 'Werd na de Reformatie in 1583 gesloopt', meldt een bordje van het Gilde. Er gebeurde meer op deze plek: Johan van Oldenbarnevelt zag Prins Maurits er naar de kerk gaan. Voor de ontknoping moet u gewoon meelopen. Meer info: [www.gildedenhaag.nl](http://www.gildedenhaag.nl).

*Hans Hemmes  
Kerk in Den Haag,  
6 november 2017*

## Vreugde en inspiratie

Een nieuwe lente, een nieuw geluid! Een vernieuwd moderamen treedt volgende maand aan. Met vertrouwen en plezier draag ik als synodpreses de hamer over aan mijn opvolger. Dat doe ik op het moment dat in Kerk2025 de meest fundamentele besluiten genomen zijn. De vraag wat 'toekomen aan de kern van kerkzijn' betekent, klinkt in alle geledingen van onze kerk. Het is ook spannend hoe dit traject zich de komende jaren ontvouwt. Gaat het lukken om met uiteenlopende gestalten van kerkzijn samen vorm te geven aan vitaal kerkelijk leven? Kunnen de classispredikanten de spilrol vervullen die hen is toegedacht? Durven gemeenten radicaal te zijn in hun bezinning op de kern van kerkzijn?

De afgelopen jaren gebruikte ik, als aanduiding van die kern van kerkzijn, vaak een drieslag: 'Samenkomen rond het Woord van God die ons kent in onze kracht en in onze zwakte. Omzien naar elkaar. Getuigen van de hoop op vrede en recht.' Ik zie daarbij concrete voorbeelden van waar het hart van het evangelie klopt. Bij het lezen van het verhaal van Juda en Tamar met gedetineerden. Bij het gesprek over 'identiteit' met mensen die betaald werk kwijtraakten. Bij kerkmensen uit Syrië die steun zoeken om in hun eigen land aan opbouw en verzoening te blijven werken.

Ik wens iedereen ervaringen toe die ons bepalen bij waartoe we geroepen zijn. Dat onze roeping bepaalt welke activiteiten we kunnen loslaten en welke nieuwe initiatieven nodig zijn. Ik bid de synode, mijn opvolger en het vernieuwde moderamen Gods zegen toe, en wens hen veel vreugde en inspiratie met het gezamenlijk geestelijk leidinggeven aan de Protestantse Kerk in Nederland.

*Karin van den Broeke,  
preses van de generale synode*

## Winnaars Kerk en Wereld Tender 2017

De Commissie Fonds Kerk en Wereld is eruit: Bijbels museum te Amsterdam, New Dutch Connections te Utrecht en Leven in Laak te Den Haag zijn de drie winnaars van de Tender 2017. Elk van hen ontvangt van het fonds gedurende drie jaar een bedrag van maximaal € 50.000,- per jaar voor hun projecten die wederzijds begrip versterken en mensen stimuleren om blijvend samen op te trekken.

**Samenwerking en verbinding**  
Het fonds Kerk en Wereld, onder-

deel van de Protestantse Kerk, vindt het verbinden van mensen in de Nederlandse samenleving met welk geloof, kleur of achtergrond belangrijk. Daarom stelde het fonds dit najaar een groot bedrag beschikbaar voor mooie initiatieven die groepen mensen met elkaar samen brengen.

**Kennismaken met de winnaars**  
De drie winnende projecten zijn allen op zoek zijn naar samenwerking en verbinding in de maatschappij. Het *Bijbels museum* krijgt de bijdrage voor een tentoonstelling over christenmigranten, aan wie door deze bijzondere expositie een gezicht gegeven wordt. Carolien Croon, directeur Bijbels museum is ontzettend blij en trots op de toekenning: "Dit legt een stevige financiële basis onder ons project 'We hebben veel te vertellen'. Daarin nodigen we jonge christenen met verschillende culturele achtergronden uit om te vertellen welk Bijbelverhaal in hun leven belangrijk is, en waarom. De verhalen komen als radio-documentaires in de tentoonstelling met fotoportretten van de verhalenvertellers, en een object uit hun thuiscultuur dat het verhaal kracht bij zet. De tentoonstelling begint in ons museum in Amsterdam en gaat daarna op reis door het land."

*New Dutch Connections* is een van de drie winnaars door hun nieuwe toneelvoorstelling over en met vluchtelingen en hun programma om vluchtelingen werkervaring te laten opdoen. Berend Jonker, senior medewerker van *New Dutch Connections*: "Dankzij de steun van Kerk en Wereld kan onze nieuwe theatervoorstelling *The Bright Side of Life* de komende drie jaar spelen in moskeeën, synagogen, buurthuizen en kerken door het hele land. De voorstelling gaat over een acteur die zijn thuisland, waar hij beroemd was, moet ontvluchten. Eenmaal in Nederland gaat hij inbur-

geren en op zoek naar een nieuw publiek. De voorstelling biedt bezoekers de mogelijkheid om met elkaar in dialoog te gaan over het participatie vraagstuk van vluchtelingen en over wat zij zelf kunnen betekenen als individu, als werknemer en als lid van een geloofsgemeenschap."

*Leven in Laak* is een project waar Kerk en Wereld potentie en innovatie in ziet. In de multiculturele wijk Laak in Den Haag wordt een koffietent en ontmoetingsplek gestart. Een prachtige combinatie van vrijwilligersinzet en tegelijkertijd het runnen van een onderneming. Petra de Nooy, pionier bij *Leven in Laak*: "De toekenning is echt mooi nieuws voor ons! We zijn al een paar jaar aan het pionieren in ons mooie multiculturele Haagse stadsdeel Laak. Met de groei van *Leven in Laak* als buurtkerk groeide ook de droom om een hippe KoffieToko te starten voor ontmoeting. Een plek om mensen te betrekken en simpelweg een hele goede cappuccino te kopen. Aan de ene kant creëren we een toegankelijke thuisplek en aan de andere kant een plek voor mensen met afstand tot werk om barista vaardigheden te leren. De combinatie van sociaal ondernemen én kerk-zijn is weinig bekend, maar kan elkaar juist ontzettend versterken en is echt pionieren."

### Kansrijke projecten

Ruim 120 inzendingen kwamen er binnen op de tender. De commissie van fonds Kerk en Wereld was overweldigd door zoveel reacties. Na selectie zijn zes van de 120 inzendingen uitgenodigd voor het houden van een pitch op 27 november. Deze zes inzendingen zag de commissie als het meest kansrijk. De zes projecten waren stuk voor stuk mooi en werken aan verbinding in Nederland. Uiteindelijk heeft de commissie bovenstaande drie projecten gekozen om voor de

periode van drie jaar met veel plezier haar naam aan te verbinden.

### Genomineerde projecten Kerk en Wereld Jongerenprijs

Kerk en Wereld heeft op 31 januari de genomineerde projecten van de Jongerenprijs 2018 bekendgemaakt. Op 8 februari ontvingen Moneyfit in Haarlem, Frapp van de Franciscaanse Beweging, De Kwekerij in Amsterdam en Prospect van Stichting Jozef een bedrag van € 5000,-. De definitieve winnaar krijgt de hoofdprijs van € 10.000,-.

De jury ontving 53 inzendingen voor de Jongerenprijs en maakte de eerste selectie op basis van de projectplannen. In deze plannen gaven de jongeren antwoord op vragen als: hoe maakt jouw project de wereld mooier? Hoe is het project gefinancierd? Wat zijn de resultaten (tot nu toe)? En waarom zou je project de Jongerenprijs moeten winnen?

De jury van de Jongerenprijs 2018 bestaat uit voorzitter ds. Karin van den Broeke (preses van de Protestantse Kerk in Nederland), Leo Fijen (hoofd Levensbeschouwing KRO-NCRV), Lucas Bolsius (burgemeester van Amersfoort), Christine Raven (redacteur Evangelische Omroep) en Alford Menninga (adviseur Protestantse Kerk Amsterdam) en maakt op basis van de pitches op 8 februari de definitieve winnaar bekend.

*Het staat geschreven bij de profeet Jeraja: "Maak de weg van de Heer gereed, maak recht zijn paden!" Dit gebeurde toen Johannes de Doper naar de woertijn ging en de mensen opriep zich te laten dopen en tot inkeer te komen, om zo vergeving van zonden te verkrijgen.*

*Marcus 1: 1-8*

## KerkWebRadio

Bent u tijdelijk of geheel niet in staat om de kerkdiensten in de kerk bij te wonen, maak dan gebruik van de KerkWebRadio zodat u op de hoogte blijft van het gemeentegebeuren.

Met de KerkWebRadio-ontvanger (via de telefoonlijn of ethernet) of op de computer via [www.kerkomroep.nl](http://www.kerkomroep.nl) zijn de protestantse kerken van Voorburg te beluisteren. Let er op dat u bij rechtstreekse uitzending op de play-knop bovenaan klikt. Op de website [deopenhofvoorburg.nl](http://deopenhofvoorburg.nl) staat onderin de rechter kolom een widget waarmee u direct een kerkdienst van De Open Hof kunt beluisteren.

Ook via uw smartphone of tablet kunt u een kerkdienst volgen, waar u ook bent. De app voor Iphone en Ipad is gratis beschikbaar in de Apple Appstore onder de categorie Lifestyle. De app voor Android-apparatuur via Google Play onder de zoekopdracht Kerkomroep. Bijzonder in de app is een button "Mijn kerken", waaronder u uw voorkeur kunt opslaan en op deze manier snel bij de kerk kunt uitkomen waar u graag naar luistert.

Bel voor inlichtingen het Kerkelijk Bureau: 3863502.

## Over muurtjes heen kijken

*Onlangs was ik te gast in de Mobarak Moskee aan de Oostduinlaan. In deze oudste moskee van Nederland spraken verschillende mensen over de vraag hoe we een vreedzame samenleving blijven.*

De maatschappelijke cohesie staat onder druk door de komst van nieuwe religies en culturen. In mijn toespraak benadrukte ik dat Nederland al in de negentiende eeuw kampte met een multicultureel probleem. Tegenover katholieken stonden protestanten, tegenover liberalen stonden socialisten, tegenover kerkelijke stonden niet-kerkelijke Nederlanders. Dat leidde tot heftige taferelen. Maar uiteindelijk groeide er een evenwicht in de vorm van de 'zuilenmaatschappij', een samenlevingsmodel waarin al deze levensbeschouwingen elkaar de ruimte gaven.

### Radicale groepen

Dat had ook schaduwzijden. Buiten de zuilen had men nauwelijks contact. Elke groep leefde op een eiland. Verkettering was schering en inslag. Het was dan ook goed dat er na de Tweede Wereldoorlog een einde kwam aan dit stelsel. Door de oorlog hadden mensen van verschillende levensbeschouwingen elkaar getroffen en was men gaan inzien dat het heilzamer is om de overeenkomsten te zoeken.

Dat was een belangrijke verandering in onze cultuur. Men ging inzien dat alle mensen recht en vrede willen. Het zijn vaak vooral radicale groepen binnen de verschillende ideologieën en religies die intolerantie prediken. Met een beetje common sense snapt elke socialist, moslim, atheïst of christen dat naar elkaar luisteren belangrijker is dan gelijk willen hebben.

### Allah akbar

Niemand heeft de waarheid in pacht. Het katholicisme niet, dat 500 jaar geleden mensen veroordeelde die zelf de Bijbel lazen. Het calvinisme niet, dat andere kerken dwong om bijeen

te komen in schuilkerken. De burgerij niet die in de Franse Revolutie zichzelf bevrijdde, maar vergat om slaven en vrouwen rechten te geven. Het communisme niet dat gelijkheid propageerde, maar miljoenen andersdenkenden opsloot in kampen. Het liberalisme niet, dat zich na de val van de Muur de enig gezonde maatschappijvorm achtte, maar in de kredietcrisis evengoed een ideologie is gebleken.

De geschiedenis laat zien dat elke levensbeschouwing blinde vlekken ontwikkelt als het zich op de plaats van God gaat stellen: als het haar waarheid als de waarheid gaat zien. U kent het verhaal wel over de blinde wijzen die voor het eerst een olifant tegenkwamen. Ze wilden elkaar uitleggen hoe het beest eruit zag. De een had zijn poot vast en zei: hij is als een pilaar. Een ander voelde aan de slurf en zei: Nee, hij lijkt meer op een slang. Weer een ander had zijn oor vast en dacht aan een enorme vleesmuis. Zo had ieder zijn eigen mening.

De ironie van het verhaal is dat de wijzen niet doorhadden dat ze over een deel van de waarheid spraken. De hele waarheid zullen we nooit kennen, zo leerden filosofen als Socrates en Kant ons. En mystieke stromingen beweren dat al eeuwen. Ze houden ons voor dat we om de waarheid heen dansen zoals de planeten om de zon. Laten we daar blij om zijn.

*Allah akbar. God is groter dan onze clubjesgeest. Groter dan alle religie en levensbeschouwing van mensen.*

*Karl van Klaveren  
Kerk in Den Haag, 3 januari 2018*